N°. 4419.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau van DE TIJD."

DINGSDAG 19 NOVEMBER

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 November.

Nog een woord over de zoogenaamde kloosterkwestie, die niet slechts »een zuiver politiek en juridiek vraagstuk", maar veel meer een godsdienstig vraagstuk is, [illegible] Katholieke Kerk, die daarin een [illegible] uitingen van haar geloof uitspreekt. De auteur der »kloosters in Nederland", die niet verstaat wat hij schrijft, heeft in de derde editie van zijn pamflet aan de bisschoppen van Nederland het verwijt toegeworpen, dat zij »een zuiver politiek en juridiek vraagstuk op het godsdienstig terrein overgebragt" hebben. Maar de auteur was vergeten, dat hij niet slechts de politieke en juridieke zijde der kwestie, maar eveneens de godsdienstige zijde had besproken en de bisschoppen had uitgenoodigd, om de Regering bij te staan in de uitvoering van het vonnis dat hij, de auteur, tegen het meerendeel der door hem genoemde kloosters had uitgesproken. Welke aandacht verdient nu een auteur, die op de ééne bladzijde loochent wat hij op de andere zegt? Onze hoogwaardige en alom vereerde kerkvoogden worden in de voorrede der genoemde editie geheel uit de hoogte en niet zonder minachting bejegend, alhoewel onder de betuiging van eerbied, die in onzen tijd nergens achterwege blijft, waar men de Kerk in het aangezigt slaat. Voor de Protestanten maakt het een heel aardig effekt, maar daar blijft het ook bij. Een advokaat-generaal kan een heel aanzienlijk of een onbeduidend personaadje zijn, naar gelang van omstandigheden; maar in de Kerk heeft hij niet meer te beduiden dan de eerste bedelaar de beste. Daar is hij een eenvoudig geloovige, die verre van aan de bisschoppen de les op te zeggen, van hen te leeren heeft wat hij voor [illegible] heeft. Wij weten wel dat sommige katholieken — zij zijn in ons land weinigen in getal, — zich *verlicht* noemen en een geloof op hun eigen hand hebben; dat is hunne zaak. Maar, dewijl zij een geloof hebben van eigen fabriekaat, waarin zij verwerpen al wat niet met hunne belangen of hartstogten overeenkomt, zoo blijkt het juist daaruit, dat hun geloof niet dat der Kerk is, en dat zij slechts eereleden der Kerk zijn, die haar niet zeer tot eer verstrekken. Behoort de auteur der kloosters tot die eereleden? Wij hopen van neen, ofschoon zijn schrijven aanleiding geeft om het te vermoeden. In allen geval verneme hij van ons, dat, zoo hij het openbaar protest der Bisschoppen tegen zijn kloosterarbeid al klein schat, de Heilige Stoel daarentegen het naar verdiensten waardeert en daaraan den hoogsten lof heeft toegekend (1).

Hoe zou het anders kunnen? Men raakt de kloosterkwestie niet aan, zonder tevens de hand aan de Kerk te slaan. De auteur moge al beweren, dat »de kloosterorden en vereenigingen niet tot het wezen van het Katholiek kerkgenootschap noch tot het vrij belijden en uitoefenen der Katholieke godsdienst vereischt worden;" hij spreekt zich zelven tegen; want in zijn voorrede had hij zelf, nota bene, van *de kloosters* gezegd: dat het niet in zijne bedoeling ligt »eenig *godsdienstig element* in »Nederland te ondermijnen, of *aan de Roomsch-Katho*»*lieke eeredienst een noodwendig bestanddeel te ontnemen*." Hoe zijn die twee met elkander strijdige verklaringen te rijmen? Op de eene plaats worden de kloosters *niet tot het vrij belijden en uitoefening der Katholieke godsdienst gevorderd*, op de andere plaats zijn de kloosters daarentegen *een godsdienstig element* en, (wat meer is) een *noodwendig bestanddeel van de Roomsch-Katholieke godsdienst!*

Er is, wel is waar, een citaat van Mgr Affre in eene noot aangehaald, dat namelijk de verschillende kloosters »en kongregatiën voor de Katholieke Kerk niet noodza»kelijk zijn." Niemand zal dit betwisten. Maar in welken zin? In denzelfden zin, waarin het ook niet volstrekt noodzakelijk is, dat er kerken zijn; men kan immers de heilige mis onder den blooten hemel lezen. Op dezelfde wijze is het niet volstrekt noodzakelijk, dat er misgewaden gebruikt worden; de heilige mis, het hoogste offer, kan immers ook voltrokken worden met een zwarten rok en pantalon; zelfs is het niet volstrekt noodzakelijk dat ceremoniën en gebeden de Heilige Mis begeleiden; het wezen van het heilig offer bestaat immers slechts in de konsekratie en de nuttiging. Derhalve is de Staat bevoegd, om ons onze kerken te ontweldigen, de misgewaden te verbieden en alle ceremoniën en gebeden af te schaffen, zonder dat er inbreuk gemaakt wordt »op *het wezen van het Katholiek kerkgenootschap*", of »op het vrij belijden en uitoefenen der Katholieke gods»dienst." Maar het is te belagchelijk er bij te blijven stil staan. Wij hebben slechts willen aantoonen, dat de auteur niet weet wat hij schrijft, en daarom zich zelven voortdurend tegenspreekt.

Aan dezelfde tegenspraak maakt de auteur zich schuldig omtrent hetgeen hij een klooster en geen klooster schijnt te achten. Onze lezers weten dat hij kloosters maakt naar willekeur. En toch had hij uit het bovengenoemd citaat van Mgr Affre, waarvan hij zulk eene voortreffelijk [illegible] onderscheid is tusschen kloosters en kongregatiën, dewijl de geleerde prelaat van beiden spreekt. Maar daarop heeft hij zoo min als op vele andere zaken gelet. Vandaar het ongeluk, dat hij valschelijk én tegen de leer én tegen de tucht der Kerk in, aan de kongregatiën verpligtingen en verbindtenissen oplegt, die haar evenzeer als hem zelven vreemd zijn. Zoo verzekert hij stout, dat leden van eene kongregatie niet persoonlijk kunnen bezitten; terwijl het openbaar is, dat zij niet slechts kunnen en mogen bezitten, maar zelfs kunnen en mogen beschikken. Het gevolg daarvan is dat, dewijl er weinige kloosters in Nederland gevonden worden, zijne argumentatie omtrent het wettig bezit van goederen en omtrent de maatschappen genoegzaam geheel in het water valt.

Daarenboven gelijk hij, ten onregte, geen onderscheid maakt tusschen een klooster en eene kongregatie zoo maakt hij daarentegen willekeurig onderscheid tusschen het eene huis van eene kongregatie en het andere. Hij zal het een klooster noemen en het andere niet. Ook daarin blijft hij zich niet gelijk en spreekt hij zich tegen. Bij voorbeeld hier in Amsterdam.

Het Roomsch Katholiek weeshuis voor meisjes heeft hij niet onder de kloosters opgenoemd. Zeer te regt plaatst hij het *Maagdenhuis* buiten de kloosters in de kolom der *aanmerkingen*, om aan te stippen, dat het door 30 geestelijke zusters bediend wordt. Dat cijfer van 30 geestelijke zusters laten wij met al de andere fautieve opgaven voor zijne rekening. Het cijfer is minstens verdubbeld. Genoeg is het dat hij het Maagdenhuis niet onder de kloosters telt. Daarentegen plaatst hij wel onder de kloosters het gesticht Sint Pius, in zijne statistiek aangegeven in de 5e plaats voor de provincie Noord-Holland, onder de rubriek: »Amsterdam Anjelierstraat, Kerkstraat en Looijerstraat, vrouwenklooster genaamd H. Pius. H. Vincentius van Paulo."

Waarom is Sint Pius een klooster en niet het Maagdenhuis? Beide huizen worden bediend door dezelfde zusters van dezelfde Kongregatie. In beide huizen verrigten de zusters nagenoeg dezelfde werkzaamheden; zij verplegen, onderwijzen en verzorgen de opvoeding van arme kinderen. In beide huizen hebben de zusters niets in eigendom van de gebouwen, die zij bewonen en gebruiken. Met één woord, in beide huizen hebben de zusters zich, zonder eenige belooning, in dienst gesteld van de heeren bestuurders, die leeken zijn, om ter liefde Gods de arme kinderen als moeders te verzorgen. Er is maar één verschil, namenlijk, dat in het eene huis de kinderen bij de zusters inwonen; en in het andere de zusters dagelijks tot de kinderen moeten gaan, eene gansch niet aangename bezigheid, dewijl de zusters op straat niet zelden overvallen worden door de grofste en soms zelfs door oneerbare beleedigingen.

Maar dat verschil bestaat in andere huizen niet, b. v. in het gesticht in de Kalverstraat, door den auteur in de 6e plaats aangegeven. Dat gesticht wordt door den schrijver voor een klooster aangegeven, terwijl het volmaakt overeenstemt met het Maagdenhuis, dat geen klooster is. Gelijk in het Maagdenhuis weezen worden verpleegd, zóo worden in de Kalverstraat havelooze meisjes opgenomen. Voor al het overige stemmen beide huizen volkomen overeen. Waarom is nu het eene een klooster en het andere niet?

Hetzelfde valt te zeggen van al de overige zuster- en broederhuizen in Amsterdam. Zij staan allen op gelijken voet. Volgens den auteur is het jongensweeshuis, door broeders bediend, geen klooster; maar wel is een klooster het Aloysius-gesticht, dat insgelijks door broeders bediend havelooze jongens herbergt. Wat is hier het verschil? Dat in het eene huis weezen en in het andere haveloozen worden opgenomen. Derhalve, wie havelooze jongens of meisjes herbergt vormt een klooster, wie daarentegen weezen opneemt valt buiten het klooster. Hoe rijmt dat alles met elkander? De auteur is voortdurend met zich zelven in strijd, omdat hij voortdurend buiten de waarheid is en in het wilde rondslaat, als een blinde.

Men begrijpt daaruit, hoe hij komt tot de valsche beschuldiging van den »*rijkdom*" der kloosters, [illegible] »schulde geestelijkheid verrijken" zouden, en van het even valsch verwijt »dat de instellingen van liefdadigheid, zooals zijn weeshuizen, godshuizen, armeinrigtingen »enz., schier gene makingen meer van katholieken er»langen, uithoofde de kloosters bijna alle piense lega»ten naar zich trekken" enz. Dat is van de zijde des mans, die dat schreef, eene ergerlijke vergissing. Wij zeggen vergissing, om een zacht woord te gebruiken. Want b. v., in al de zuster- en broederhuizen van Amsterdam, onverschillig of zij door den auteur al of niet kloosters zijn genoemd, zijn de zusters en broeders geen bezitters der bedoelde huizen; maar eenvoudige bewoners. Al de bedoelde huizen zijn het eigendom van de Katholieke armen en worden beheerd door besturen, die uit de Katholieke bevolking van Amsterdam opgestaan, broeders en zusters tot de dienst hunner armen hebben aangevraagd. Van al de legaten, die aan die gestichten gemaakt worden, komt niets in handen der broeders of zusters; maar alles blijft in handen der verschillende besturen, en strekt uitsluitend ten dienste der armen.

Ziedaar den waren staat van zaken. Er moge over de vele zuster- en broederhuizen in het land eenige uitzonderingen voorkomen; zij zijn weinigen en voor de kwestie onbeduidend. Van de twintig huizen zijn er minstens 19 op den voet, waarop zich die van Amsterdam bevinden. Waar zijn de schatten in de doode hand, waarvan zich de kloosters voor een bedrag van millioenen zouden hebben meester gemaakt? Alleen in de rijke maar niet zeer waarheidlievende verbeelding van den schrijver.

Wij spraken onlangs van de 2 à 3 millioen, die in handen der Katholieke armen en geloovigen van de hoofdstad en de rezidentie zouden zijn. Wij voerden dat cijfer aan, zonder daarvoor eenige gegevens te hebben, bij schatting, in het wilde gedaan, om maar een groot cijfer te noemen. Nogtans waren daaronder begrepen 10 kerken, bij- en hulpkerken en pastorijen door de geloovigen benoodigd en als dusdanig door den Staat erkend. Al de overige inrigtingen, hoewel zij schier allen voor kloosters zijn uitgevent, zijn niets meer of minder, dan inrigtingen van Katholieke liefdadigheid, weeshuizen, godshuizen enz. Allen zonder uitzondering worden beheerd door besturen, die zoo vreemd zijn aan de broeder- en zuster-kongregatiën, als de schrijver zelf. De broeders en zusters immers zijn in de handen en ten dienste dier besturen slechts bedienden, maar bedienden zonder loon, en wij hebben daarom het buedel woord gebruikt, dat zij *knechten* en *dienstboden*

(1) In een schrijven van den H. Stoel aan Zijne Hoogw. den aartsbisschop van Utrecht lezen wij het volgende:
»Nedum [illegible] valde commendamus, quod mox, vulgato pernicioso [illegible] opusculo *de kloosters in Nederland*, una cum collegis, praesulibus, publicum emiseris declarationem ac protestationem." En verder: Iterum propterea itemque singularem Reverentiae Tuae Sociorumque praesulum vigilantiam ac sollicitudinem collaudamus faturum confidimus ut impiorum conamina in irritum cedant."

»Niets slechts keuren wij goed, maar wij prijzen zeer, dat gij te gelijk met uwe ambtgenooten de kerkvoogden, zoodra het verderfelijk en allersnoodst geschrift, *de kloosters in Nederland*, verschenen was, eene openbare verklaring en protest hebt [illegible]digd.... Wij prijzen derhalve op nieuw de bijzondere waakzaamheid en zorgvuldigheid van Uwe Hoogwaardigheid en de overige kerkvoogden en wij vertrouwen, dat de pogingen der goddeloozen ijdel mogen zijn."

zijn der armen. Wij hebben voorbedachtelijk dat woord gebezigd, om de hardheid en geringheid van den arbeid uit te spreken, die broeders en zusters vrijwillig ter liefde Gods en uit liefde voor de armen verrigten.

De schrijver van de „kloosters in Nederland" is kamerheer des Konings, dat wil zeggen, dienstknecht des Konings. Want met der daad is het werk van een kamerheer de arbeid van een dienstbode. En toch, is het eene wezenlijke eer kamerheer te zijn, waarop de schrijver teregt prijs stelt; hij zal zich gelukkig rekenen als hem de gelegenheid wordt aangeboden om den Koning als kamerheer, dat is, als een dienstbode, bij te staan.

Zoo is het ook met de broeders en zusters. Zij laten zich niet bezoldigen, noch zijn tuk op geld; zij hebben geene behoefte aan schatten, die zij versmaden, maar zij zijn kamerheeren en hofdames van Christus, in den persoon der armen, en zijn verheugd, indien zij zonder eenig loon, knecht- en meidendienst aan de armen mogen bewijzen. Daarom is hun niets te veel, niets te moeijelijk, niets te onedel; zij leenen zich tot alles, ook tot het afzigtelijkste, dat de dienst der armen van hen kan vorderen. Integendeel, zij stellen er eene eer in in de dienst der armen te zijn, dewijl zij daardoor zijn in de dienst van Christus, den Koning der koningen, die eenmaal over deze wereld zal komen oordeelen. Daar, in dat oordeel, wachten zij hun gewin en in afwachting van dat oordeel kunnen zij al de schatten, waarnaar men valschelijk zegt, dat zij hunkeren, gereedelijk missen.

De Regering in haar antwoord op het voorloopig verslag van de begrooting van justitie zegt omtrent de gevraagde inlichtingen betreffende de kloosterkwestie het volgende:

„Het van regeringswege ingesteld onderzoek omtrent „het bedoeld onderwerp is nog niet tot zoodanige rijp„heid gekomen, dat de gevraagde mededeelingen in „deze memorie zouden kunnen gegeven worden."

Het schijnt daaruit te blijken, dat de Regering niet geneigd is af te gaan op de zoo ligtvaardige als gewaagde verzekeringen van den auteur der „kloosters in Nederland," maar een degelijk onderzoek instelt. Wij hopen, dat zij zich daarbij zal laten voorlichten door der zaak kundigen. Zij loopt anders groot gevaar om een werk te leveren, dat niet veel beter zal zijn, dan dat van den Bosscher advokaat-generaal.

Aan de leden der Tweede Kamer is rondgedeeld het Voorloopig Verslag der overwegingen in de afdeelingen nopens het ontwerp, betrekkelijk de met België geslotene overeenkomst, tot regeling der wateraftappingen uit de Maas. In eenige afdeelingen kwam men op tegen geheel het karakter der overeenkomst, in zooverre zij te zeer naar eene minnelijke schikking tot het overeenbrengen van strijdige belangen gelijkt, en niet duidelijk genoeg doet uitkomen, dat het daarbij de vergoeding geldt, van het onregt, door de eene partij jegens de andere gepleegd, en herstel der nadeelen, uit dat onregt voortgesproten. Onzerzijds had men dit meer op den voorgrond moeten stellen, en dan ook verlangen dat de onderhandelingen te 's Gravenhage als zetel der beleedigde partij werden gevoerd. Omtrent de *wateraftappingen* toonde men zich in al de afdeelingen door hetgeen onze handelaars in dit opzigt hebben verworven, geenszins bevredigd. Volgens de bepaling van artikel 1 der overeenkomst zal ten behoeve van België nagenoeg dezelfde hoeveelheid water uit de Maas worden afgetapt als in den laatsten tijd het geval was, zelfs, altans gedurende de wintermaanden, nog iets meer. Wat dus vroeger als eene gunst werd toegelaten, wordt thans, door ons als een regt voor België erkend, terwijl voorts in de afdeelingen op de nadeelen daarvan werd gewezen. Er waren intusschen in de onderscheidene afdeelingen leden, die tegen de overdrijving der aangevoerde nadeelen meenden te moeten waarschuwen. — In de *tweede* plaats werd algemeen beweerd, dat onze onderhandelaars hadden moeten trachten staking of altans tempering der wateraftappingen te verkrijgen, voor het geval, dat de waterstand in de Maas tot zeker peil daalt. Eene *derde* hoofdbedenking betrof de beperking van de hoeveelheid water, door de sluis No. 16 naar het Nederlandsch gedeelte der Zuid-Willemsvaart af te voeren. In de *vierde* plaats heeft het bevreemd, dat er geene bepaling is gemaakt omtrent de verdeeling watermassa in ieder etmaal en het doorlaten van eene grootere hoeveelheid gedurende den nacht, dan thans volgens onderhandsche schikking bestaat. *De aan de Maas aan te leggen werken.* Men heeft zich afgevraagd, of onze onderhandelaars niet te uitsluitend zijn blijven staan op hetgeen hunne tegenstanders eene geldkwestie noemden. Allermeest kwam het toch aan op de vereischte waarborgen, dat aan te leggen werken inderdaad aan het bestemde doel zullen beantwoorden. Men heeft naar die waarborgen te vergeefs gezocht. In eene afdeeling ging men verder en beweerde dat de wateraftappingen niet van onze zijde gewettigd hadden behooren te worden, dan nadat de werken tot verbetering der Maas, zoo niet geheel, altans ten den deele waren volvoerd, en de [illegible] omtrent zijn invloed op de [illegible] vaarbaarheid uitspraak [illegible] gegeven. *Werken in* [illegible] *van de hoeve van Noord-Braband.* Ook [illegible] dit opzigt zijn [illegible] naar veler oordeel, de bepalingen der overeenkomst [illegible] bevredigend. Onder de klagten bekleedde die over het afleiden van het water van riviertjes naar België eene voorname plaats. Wel verre dat aan deze wederregtelijke wijze voor goed een einde zou zijn gemaakt, spreekt art. 4 niet enkel van de reeds afgeleide, maar ook van de in het vervolg af te leiden riviertjes, beken en waterloopen, en wordt het misbruik dan ook in de toekomst gewettigd. Meer bepaald met het oog op den tekst der overeenkomst is nog aangemerkt, dat in den aanhef wel van de klagten en moeijelijkheden, uit de wateraftappingen voortgesproten, maar niet van de door België aan de Maas en Zuid-Willemsvaart aangelegde werken werd gesproken. Ook bepaald zijn door die werken Nederlandsche belangen gekrenkt. Aan het slot van het Verslag komt voor eene nota van den heer Meylink, waarin de bedenkingen tegen geheel het karakter der overeenkomst, te gelijk met velerlei bezwaren tegen haren inhoud worden ontwikkeld.

De memorie der bedenkingen op het ontwerp van wet, tot nadere regeling van het tijdstip waarop de wet, houdende eene nieuwe regterlijke inrigting, in werking zal komen, heeft het licht gezien. De minister deelt mede, dat hij voornemens is, over het nieuwe Wetboek van Strafvordering eenige mannen van het vak, mannen van praktijk en van wetenschap en theorie tevens, te raadplegen. Tevens stelt hij zich voor, gemeld wetboek aan den Hoogen Raad te onderwerpen, opdat deze, van 's Koningswege daartoe uitgenoodigd, deswege mede zijn gevoelen uitbrenge. De minister heeft plan op gelijke wijze te handelen, opzigtens de herziening van het Wetboek van Burg. Regtsv. De regering acht het wenschelijk voor 's hands den termijn van invoering te houden op 1°. Sept. 1863. Mogt de nog te volbrengen taak vóór dien termijn blijken te veel omvattend te zijn, de wetgevende magt is steeds bevoegd dien te verlengen.

Uit verschillende oorden des lands zijn berigten ontvangen betreffende den storm, welke in de laatste dagen gewoed heeft; wij geven daarvan een kort overzigt.

Voor zoover tot nog toe bekend is zijn aan de Texelsche kusten 6 schepen gestrand. In de gevaarlijke Eijerlandsche gronden zijn mede twee schepen gestrand; een aan de Koog, terwijl achter de Wester een schip het onderste boven is komen aandrijven. Het bleek te zijn de Noordsche bark Jason, kapitein Bessesen. De geheele ekwipaadje, negen man sterk, is omgekomen, en lag later bij elkander op het strand.

In de nabijheid van den Hoorn, op Texel, zou insgelijks een schip vergaan en de geheele bemanning, met uitzondering van den loods, omgekomen zijn. Overigens berigt een ooggetuigen uit Texel, dat het strand als bezaaid is met aangespoelde voorwerpen, en men onder die voorwerpen lijken van ongelukkige schipbreukelingen vindt.

Op Vliehorst zitten twee schepen vast, waarvan niets bekend is, dan dat het beide Pruissische schoeners zijn. Men spreekt van nog meerdere schepen, die verongelukt zouden zijn, doch daarvan is nog niets met zekerheid te melden. De visschers van Cockedorp moeten met de reddingboot wonderen verrigt hebben. De geheele bemanning van de bark *Pieter Herman*, die ver in de Eijerlandsche gronden vast zat, ware zonder hunne onverschrokkenheid verloren geweest.

Te Nieuwe Diep heeft men de bemanning gered van twee schepen, welke in het grootste gevaar verkeerden. Later geraakte nog een kof of schoener op de Haaks; men kon er echter door de felle branding niet bij komen, en was zeer beducht voor de ekwipaadje. Men zag de bemanning nog lang in het want zitten, maar alle pogingen om te redden waren vruchteloos. Schip en bemanning zijn door de woedende zee verzwolgen. Van den vuurtoren had men nog een andere kof gezien, welker bemanning in de boot gevlugt was; kort daarop zag men niets meer.

Met een visschersschuit zijn twee lijken aangebragt, die elk afzonderlijk aan een visschersboei waren vastgebonden; zij waren waarschijnlijk afkomstig van een haringbuis of vischhoeker. Ook op den Zuidwal zijn twee schepen geraakt, een schoener, waarvan twee masten gekapt zijn, en een haringbuis.

Het beurtschip van Amsterdam naar Kampen geraakte door den storm van den 14 ten Zuiden van den Ketel aan den grond. Het scheepsvolk is er den volgenden dag afgehaald; het vaartuig is gezonken.

Te Harlingen heeft de storm insgelijks groote schade aangerigt. Er zijn onderscheidene schepen deerlijk gehavend binnen gekomen, waaronder de loodsbooten No. 2 en 3. Op den Makkummerwaard zit een tjalk vast. De Engelsche boot *Lion*, die behouden aangekomen is, had veel water binnen. Men had veel wrakhout zien drijven.

Naar men uit Scheveningen meldt waren er gedurende den storm 128 haringschuiten op zee, daarvan zijn er tot op dezen oogenblik 76 aangezet; zoodat men omtrent het lot van 52 vaartuigen steeds in de grootste bezorgdheid verkeert. Allen hebben aan hunne vleeten aanzienlijke schade bekomen. Sommigen zijn geheel van hunne netten beroofd; ook zijn er die hunne ankers en kabels verloren hebben. Men schat de schade die nu reeds bekend is, op ruim *f* 40,000. Te Zandvoort is eene pink van den reeder K. Pronk en Co. gestrand, wier stuurman Arie van Zaanen, een braaf oppassend huisvader, noodlottig over boord geslagen en verdronken is. Hij laat eene vrouw en kinderen na. Een zoon was aan boord en moest zijn vader in de golven zien omkomen. De visschers en zelfs de oudsten van dagen betuigen dat ze nimmer zulk noodweer op zee beleefd hebben als op den 14n en 15n dezer.

Sedert gisteren namiddag tot dezen morgen zijn nog 13 pinken, beroofd van hun vischtuig, teruggekeerd. Verre het grootste gedeelte van de vloot bevond zich bij het ontstaan van den storm op de Zeeuwsche kusten en voor Goedereede. De pinken werden door den fellen wind van hunne vleeten en ankers geworpen en dreven tot naar Noordwijk.

Uit Groningen schrijft men dat het daar nagenoeg 24 uren aanhoudend gestormd heeft, maar zoo hevig, dat schoorsteenen, dakpannen, vensterramen, als om strijd den voorbijgangers met den dood bedreigden. Vele boomen werden ontworteld, vele schepen in de haven zelfs bekwamen schade, en men spreekt van het verongelukken van een aantal menschen op de nabij zijnde stroomen. Een hier uitgebarsten brand werd gelukkig bij tijds gebluscht; van uit de omstreken zijn de berigten nog te verward om er iets zekers van te kunnen melden.

Uit Leeuwarden berigt men, dat het buitenwater aan de zeeweringen van Kollumerland en Nieuw Kruisland gedurende den storm eene hoogte van 22 palm boven volzee bereikte, zonder gelukkiglijk schade aan te rigten. Bij Makkum is gestrand en vol water geloopen een tjalk, geladen met aardappelen. Eerst den volgenden morgen is het met groote inspanning en na langdurigen strijd gelukt het schip te bereiken. Den schipper vond men aan boord; hij had in de tuigaadje het leven behouden en is in zeer uitgeputten toestand aan land gekomen. De knecht H. van der Linde was bezweken en is als lijk aangebragt. Te Makkum is mede aangebragt het volk van een nabij Eijerland gezonken schulpschip, bestaande in man, vrouw, twee kinderen en de knecht.

Z. M. heeft jhr. mr. F. L. W. de Kock vergund het aannemen en dragen der versierselen van grootofficier der orden van het Legioen van Eer en van Leopold, hem respektivelijk door HH. MM. den Keizer der Franschen en den Koning der Belgen geschonken; bevorderd tot hoofdkommies bij het Departement van Buitenlandsche Zaken, H. C. Byvanck; op hun verzoek eervol ontslagen: als adjunkt-kommies bij het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, J. Visser; als gewezen zoutverkoop-pakhuismeester te Cheribon, H. Bernard.

ROTTERDAM, 16 Nov. Heden avond ten 5½ ure arriveerde alhier Z. Keiz. H. de grootvorst Konstantijn van Rusland, met HD. gemalin en dochter benevens gevolg, komende van Londen, per het Engelsche stoomschip *Osborne* en te Hellevoetsluis afgehaald met Zr Ms stoomjagt *de Leeuw*. Dadelijk nadat laatstgemeld stoomjagt nabij het Rijnspoorwegstation had aangelegd, werden HH. KK. HH. verwelkomd door hun bloedverwant Z. K. H. prins Frederik, daartoe met gevolg tijdig uit 's Hage aangekomen. De prins geleidde het keizerlijke reisgezelschap naar evengenoemd station, waar het eenige oogenblikken vertoefde, waarna het ten 5 ure 55 min. de reis met den koninklijken reiswagen vervolgde naar Utrecht, om van daar nog heden naar Soestdijk te vertrekken.

Z. K. H. Prins Frederik retourneerde met gewoon rijtuig naar 's Hage.

's GRAVENHAGE, 17 Nov. Z. M. de Koning is heden ochtend cirka half tien ure, per extra spoortrein naar Soestdijk vertrokken, tot het brengen van een bezoek aan Z. K. K. H. grootvorst Konstantijn van Rusland.

BREDA, 14 Nov. Dezer dagen heeft in het burgergasthuis hier ter stede een geval van schijndood plaats gehad. Nadat het vermeende lijk reeds bijna twee dagen ter bestemde plaatse gedeponeerd was geweest, ten einde de kisting af te wachten, wenschte de echtgenoot van den lijder hem nog eens en voor het laatst te aanschouwen. Men verbeelde zich echter hare ontroering bij het binnentreden van het lokaal den gewaanden doode regt op te zien zitten. Twee dagen later is de zieke echter werkelijk overleden.

HOORN, 16 November. Hoogste graanprijzen. Tarwe *f* 11.75; Rogge *f* 8.50; Gerst *f* 6.50; Haver *f* 4.75; Paardenboonen *f* 8; Bruine dito *f* 15; Duiven dito *f* 9; Graauwe Erwten *f* 18; Vale dito *f* 16; Groene dito *f* 18; Witte (groote) dito *f* 12. 900 mud Aardappelen *f* 4 tot *f* 7 per mud. 150 manden Appelen *f* 2.25 tot *f* 3 per ½ mud. 2600 Kop Boter per Ned. ℔ *f* 1.32. 500 Kippen a *f* 0.40 tot *f* 1.60 per stuk; 1900 Kipeijeren a *f* 3.75 per 100 stuks. 130 Eenden a *f* 0.25 tot *f* 0.60 per stuk; 600 Eendeijeren a *f* 4 per 100 stuks.

LEIDEN, 15 en 16 Nov. Boter: 1ste kwal. *f* 1.25 a *f* 1.35; 2de kwal. *f* 1.15 a *f* 1.22½ per Ned. ℔.

DELFT, 16 Nov. Ter markt van heden zijn verkocht ... stapels Kaas, wegende 9,294 Ned. ℔; de prijzen waren ƒ 16 à ƒ 19.

ALKMAAR, 15 Nov. Ter kaasmarkt van heden waren aangevoerd 391 stapels kaas, wegende te zamen 85,352 Ned. ℔. De prijzen waren: kleine ƒ 27, kommissie ƒ 29.75, middelbare ƒ 30, per 50 Ned. ℔.

De telegraaf meldde gisteren en heden het volgende:

PARIJS, 16 Nov. De *Moniteur* behelst een keizerlijk dekreet, waarbij de Senaat tegen 2 December wordt bijeengeroepen.

MADRID, 17 Nov. De onderhandelingen over de kwestie der archieven van de voormalige Napolitaansche konsulaten duren nog voort. — In den gezondheidstoestand van maarschalk O'Donnell is eenige verbetering gekomen.

TURIJN, 16 Nov. Volgens berigten uit Napels is Chiavone uit San Giovanni verjaagd en heeft bij de wijk genomen naar het gebergte. Hij wilde het pauselijk grondgebied te Salvaterre bereiken, doch slaagde er niet in en werd door de troepen vervolgd. 27 roovers werden bij die gelegenheid gedood. Borges is op nieuw met 200 manschappen in Basilicate verschenen en heeft Trevigno en Saladra geplunderd; hij werd echter door de landlieden verdreven. Eene deputatie uit Basilicate heeft zich tot generaal Della Marmora gewend met het verzoek dat hij krachtdadige maatregelen zoude nemen.

De *Nazionale* zegt dat de Bourbons in het Napelsche weer erg in de weer zijn; volgens geruchten hebben er in Apulie en Kalabrie kleine ontschepingen uit Malta plaats gehad.

Uit Rome wordt bij wijze van gerucht gemeld, dat de regering in het geheim eene expeditie tegen Umbrie in gereedheid brengt. Er hebben talrijke aanwervingen plaats.

— 17 Nov. Men denkt dat het ontslag van generaal Cialdini niet zal worden aangenomen; hij zal het bevel over het 4de legerkorps nederleggen, aangezien hij een tijdelijk verlof heeft verkregen en heden naar Parijs vertrekken zal.

Het ministerie zal waarschijnlijk voltallig gemaakt worden door de benoeming van een minister van Binnenlandsche Zaken. Er is echter nog niet beslist, wie met die portefeuilles belast zal worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Nov. Zoo men verneemt zou de hoofdraad der vereeniging van St. Vincentius a Paulo van den policieprefekt de officiële kennisgeving der ontbinding van dien raad ontvangen hebben.

De tekst der cirkulaire van den policieprefekt luidt als volgt: „Mijnheer de prezident! Ten einde aan den tegenwoordigen hoofdraad der Vereeniging van den H. Vincentius a Paulo, waaraan gij voorzit, den tijd te laten geregeld zijn werkzaamheden ten einde te brengen, heeft Z. Exc. de minister van Binnenlandsche Zaken tot hiertoe de toepassing der bepalingen zijner cirkulaire dd. 16 Oktober wel willen verdagen. Nu heb ik, ingevolge de bevelen van Z. Exc., de eer u kennis te geven, dat het oogenblik is gekomen, dat deze bepalingen haar volkomene uitvoering moeten ontvangen. Dienvolgens verzoek ik u de heeren leden van den centralen raad te verwittigen, dat van heden af hun vereenigingen verboden zijn. Overigens behoef ik u niet te herinneren dat, zoo de verschillende konferentiën van den H. Vincentius a Paulo overeenkomstig de bewoordingen der cirkulaire door het orgaan harer prezidenten of gedelegeerden de bepaalde begeerte uitdrukten, om te Parijs een centrale vertegenwoordiging te hebben, de minister van Binnenlandsche Zaken des Keizers bevelen zou ontvangen, ten einde te beslissen op welke grondslagen en volgens welke beginselen die vertegenwoordiging zou georganizeerd kunnen worden."

— Het *Journal des Debats* behelst een brief van graaf Zamoyski aan dat blad gerigt, waarin de generaal het berigt logenstraft, 't welk in de *Preuss. Zeit.* voorkomt, en volgens welk berigt 15000 geweren door de Russische overheid op een landgoed van hem zouden zijn in beslag genomen.

„Men zal mij misschien vragen, zoo leest men verder in dat schrijven, waartoe deze even ongerijmde als logenachtige aantijging dienen kan. Een woord is voldoende om dit te verklaren: „De gematigden," zoo als een der moedigste ... afgevaardigden gezegd heeft, ziedaar de kracht tegenover welke men zich thans in Polen magteloos vindt. En waarom? wil men zich ten aanschouwe der wereld schadeloos stellen ... tegenover ... tegenwoordig."

— Naar men wil zou de heer Thiers een brief hebben geschreven aan graaf Walewski, waarin hij den ministeriëlen staat gewezen heeft op de finantiële krizis, welke het land tegemoet gaat, wanneer aan het tegenwoordige stelsel omtrent de budgetten geen einde wordt gemaakt. Hij heeft tevens te kennen gegeven dat de heer Fould niet de man was, die gebiedend voor het nieuwe stelsel gevorderd werd. Daar het verder betoog des heeren Thiers strekte om in plaats van den heer Fould de heer Vuitry, lid van den Raad van State, aan het bewind te brengen, begaf graaf Walewski, met dezen brief gewapend, zich tot den Keizer, om de kandidatuur van den heer Fould, wiens eischen hij buitendien reeds bestreden had, tegen te werken.

— De heer Cretineau-Joly heeft, naar een korrespondent meldt, aan iemand gezegd, dat hij in het eerstdaags uit te geven tweede deel van zijne *Geschiedenis van het Huis Orleans*, een onuitgegeven brief van Koningin Hortense zal mededeelen, waarin zij o. a. over haren zoon den tegenwoordigen Keizer schrijft: „wordt Louis ooit Keizer van Frankrijk, dan heeft hij maar vijftien jaar noodig om Frankrijk te ruïneren."

ENGELAND.

LONDEN, 16 Nov. Een N.-Amer. dagblad, de *Richmond Whig*, zegt in een van zijne jongste nommers: „De katoentelende staten, welke slechts een enkel gewas voortbrengen, bevinden zich in eene zeer bedroevende gesteldheid. Zij kunnen hunne katoen niet verkoopen; hun wordt zelfs de vrijheid ontzegd om ze ten verkoop af te leveren. Het gevolg is, dat zij, ten aanzien der levensmiddelen, van de barmhartigheid der woekeraars afhangen. Beperkte het kwaad zich daartoe, dan zouden zij, even als de andere staten van het Zuiden, trachten moeten zich te redden. Doch de veiligheid van het gemeenebest staat daarbij ook op het spel. De regering weigert aan de katoenplanters alle ondersteuning en voorschotten op hun produkt; hierdoor werkt zij den vijand in de hand, en maakt zij de blokkade nog drukkender."

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 15 Nov. Ten aanzien der kwestie van den afkoop van den Scheldetol, welke door België aan al de belanghebbende regeringen is voorgesteld, verneemt men dat de Zweedsche regering bij eene dépêche van 9 Okt. pogingen heeft aangewend om een kruistogt tegen den afkoop van dien tol te openen, door te beweren dat België verpligt was dien tol te rembourseren en dat dit een der voorwaarden van zijne onafhankelijkheid geweest is.

België antwoordde dat deze bewering in strijd is met de traktaten en den feitelijken toestand.

Met de traktaten, omdat het traktaat van Londen van 19 April 1839, waarbij aan Holland het regt werd toegestaan om een tol op de Schelde te heffen, België niet betrof. ... handel van ... geen nadeel toe te brengen, uit eigen beweging bij eene wet van 5 Junij 1839 er in toe, den tol te rembourseren. Feitelijk wordt dit bewezen doordien België verscheidene malen de remboursering heeft geschorst. Een koninklijk besluit van 28 Julij 1844 schorste de remboursering voor de stoombooten, welke voor haar vertrek van Antwerpen de door de Belgische regering vastgestelde dagen niet hadden willen aannemen. Dit besluit was genomen met het oog op eene Engelsche maatschappij, welke met eene Belgische wilde konkurreren.

Zweden schijnt in zijne oppozitie tegen den afkoop van den tol te rekenen op de ondersteuning van Pruissen, dat een millioen thaler, en van Engeland dat het vierde gedeelte zou moeten betalen van het geheele bedrag van dertig millioen franken, door België voorgesteld voor den afkoop, in eens aan Holland te rembourseren.

Men hoopt dat alle tegenstand overwonnen en de Schelde-tol even als die van den Sond en de Stade, afgekocht zal worden.

— Uit Warschau schrijft men, dd. 14 November, o. a. het volgende: Men ziet, wegens de vele beleedigingen die den militairen voortdurend worden aangedaan, alsook uit het openbaar verzet tegen de laatst afgekondigde verordeningen, krachtiger dwangmaatregelen te gemoet. Gisteren is de aartsdiaken Bialobszeski gearresteerd. Deze arrestatie, meent men, dat in verband staat met een scherp protest tegen den gouverneur Luders, wegens de voortdurende sluiting der kerken.

ITALIE.

TURIJN, 14 Nov. Het ministerie vreest dat bij de opening van het Parlement in de Kamers de vertegenwoordigers der zuidelijke provinciën niet tegenwoordig zullen zijn. Immers in verscheidene brieven hier uit Napels ontvangen, wordt bepaald gezegd, dat vele dier vertegenwoordigers besloten hebben niet naar Turijn weder te keeren, òf omdat zij geen vertrouwen in de toekomst stellen òf omdat zij de strengheid van het wintersaizoen in dat land vreezen, òf omdat zij de middelen niet bezaten om zoo veel reizen te doen en gedurende zes maanden een stad te bewonen, waar het zeer duur leven is.

Wijders beweert een dier brieven, dat de heer Minghetti, minister van Eeredienst, alleen naar die provinciën is gegaan om zich van de schroomvalligsten te verzekeren en de geschokten ijver der patriotten aan te prikkelen en deze als een troep schapen voor te drijven, om de voorstelling van het nieuwe drama, dat dit jaar in het Italiaansche parlement gespeeld zal worden, te ondersteunen.

Cialdini, zegt men zou eerstdaags naar Parijs vertrekken om verder de zending te vervullen, die dezer dagen aan generaal Revel is opgedragen. Sommige willen hierin de bevestiging zien der meening dat in de lente een veldtogt tegen Oostenrijk zal ondernomen worden, welke veldtogt door de mannen van de daad, in hun hoogmoedige verblindheid, gewenscht wordt. De heer Ricasoli zelf, zegt een korrespondentie, schijnt dit van Napoleon te willen verkrijgen als het laatste middel om op een of andere wijze uit de verlegenheid te geraken, zonder er zich om te bekommeren dat zijn Koning zijn laatste inzet op een zeer gevaarlijke kaart zet.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		16 NOV.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	3½ pCt.	86 15/16	à 87	87
Nederl. Bank	4 „			
Nederl., Werkel. Schuld	2½ „	63 15/16	64 1/16	74 1/16
Dito Dito	3 „	76¾		
Dito Dito	4 „	99½	99⅝	99⅝
Oost-Ind. Leening	4 „	97 15/16		
Amortisatie-Syndikaat	3½ „			
Handelmaats. op rescontre	„	139⅞	140⅜	139⅞
Dito à kontant	4½ „	140⅛		
Dito Leening 1858	4 „			
Aand. Holl. Spoorweg	„			
Leening idem	4½ „			
Rijn dito	4½ „			
Dito 2de Leening	4½ „	99⅞		
België, Cert. Adm. Belg. Bk.	2½ „			
Dito bij *Rothschild*	2½ „			
Frankrijk, Certifikaten	3 „			
Spanje, Obligatiën	2 „	42⅛	42¼	42⅛
Dito	3 „	50¼		
Dito Binnenlandsch	3 „	47⅞	47 1/16	47⅞
Amortisable-Schuld.				
Bewijzen Coupons.		6 15/16	7 1/16	6 15/16
Portugal, Obligatiën	3 „	46⅜		
Dito 1856/1859	3 „	45⅜		
Dito Uitgestelde.				
Rusland, Obl. bij *Hope* & Co.	5 „	101⅝	101¾	101⅝
Dito dito 1828/29	5 „	100⅞		
Certif. dito 1831/33	5 „	80½		
Dito dito 1840	4 „	74¼		
Dito Orig. 2e, 3e en 4e Leen.	4 „	74		
Dito dito 5e	4 „			
Dito 5de Serie	5 „	81⅞		
Dito 1855, 6de Serie	5 „	93 11/16		
Dito Adm. te Hamburg	5 „			
Dito te Londen	5 „			
Dito dito	4½ „			
Dito dito	3 „	59 5/16		
Inschrijv. in Assign.	6 „			
Certifikaten van dito	6 „			
Spoorweg-Aktiën	5 „	193	193¾	193
Hypotheek	4 „			
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500	ƒ	166		
Obligatiën	4 pCt.	75⅝	75½	75½
Pruissen, Obligatiën	4½ „			
Dito 1859	5 „			
Aandeelen 1854	3½ „			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll* & Co.	5 „			
Dito dito	4 „			
Dito Metalliek	5 „	45 15/16	46	46
Dito dito	2½ „	24⅛		
Dito Rente Amst.	5 „	69		
Dito Nationale 1854	5 „	54 7/8	55	54 15/16
Weener Bank-Aktiën	ƒ	638		
Dito Aand. fl. 250, 1839	„			
Dito dito 250, 1854	4 pCt.			
Fr. Oost. Spw. Obl. bij *Hope*	3 „			
Beijeren, Spoorw. Aandeelen				
Napels, Cert. bij *Lam.* & *B.*	5 „			
Dito bij *Rothschild*	5 „			
Denemarken, Oblig. te Londen	3 „			
Braz. Geldl. 1824 van £ 100	5 „	99⅜		
Dito 1839 „ £ 100	5 „			
Dito 1843 „ £ 100	5 „			
Dito 1852	4½ „	89⅞		
Dito 1858	4½ „	89⅞		
Dito 1860	4½ „	89⅞		
Sardinie	5 „			
Peru, Geldleening 1854	4½ „			
Dito Fransche	4½ „			
Ecuador, Oblig. 1855	1 „			
Venezuela, Obligatiën	3 „	22¼	22⅜	22⅜
Dito	1½ „	11 7/16	11 9/16	11 9/16
Grenada, Obligatiën	4½ „	14¼	14¾	14¾
Dito Uitgestelde		3¾		
Mexiko, Obligatiën	3 „	26⅞		
N.-Amer. 1e H. *Hope* & Co. Lr. A.	ƒ			
Dito dito	B.			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Illinois Spoorweg-Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 „	84¼		
Galvest. Spoorweg Oblig.	8 „	19½	19⅝	19⅝
Louisiana	5 „			
Griekenland, Obl. geldl. 1825	5 „	6⅜		

Loten 1860 256; 4½ pCt. Russen 1860 89⅞; 4 pCt. Holl. Spoorweg ... Poolsche Spoorweg-Oblig. ...; 2 pCt. Oost. 20¼, ⅜; Gestemp. 91¾ ... Galveston stellen 20 ...

Handelmaatschappij was heden iets minder gewild. Russische Spoorweg sluiten mede in flaauwe stemming. Venezuela en Grenada vast. Overigens was de variatie en handel weinig beteekenend.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 18 November tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64, Aand. Handel-Maatsch. 140½, Spanje, Binnenl. 3 pc. 48, Rusl., Obl. bij Hope en C°. 5 pc. 101½, Cert. 1855, 6de serie 5 pc. 93⅝, Oostenrijk, Met. 5 pc. 46$^{1}/_{16}$, dito 2½ pc. —; dito Rente Amst. 5 pc. 69⅛, dito Nationale 1854 5 pc. 55$^{1}/_{16}$.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	ƒ 55$^{15}/_{16}$	2/m. Livorno	ƒ 46
Zigt	» 56$^{7}/_{16}$	2/m. Napels	» 78
2/m. Bordeaux	» 56⅝	3/m. Petersburg	» 163½
½/m. »	» 56⅛	6/w. Weenen	» 83½
3/m. Madrid	» 238	» Augsburg	» 99½
» Cadix	» 239	» Frankfort	» 99⅞
» Seviljë	» 234	2/m. Hamburg	» 35⅛
» Bilbao	» 235	Zigt	» 35⅜
» Lissabon	» 41⅜	2/m. Londen	» 11.82½
» Porto	» 41⅜	Zigt »	» 11.87½
2/m. Genua	» 46$^{1}/_{16}$	Rotterdam	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 16 Nov. 3 pc. Rente 69.45; 4½ pc. id. 96 20; Fr.-Oost. Spoorw. 510.—; Credit mobilier 761.—; 3 pc. Spanje 48¾; 2 pc. id. —; Russ. Spoorweg —; Romeinsche Leening —

MADRID, 16 Nov. 3 pc. Spanje 49.65, 2 pc. id. 43.35.

LONDEN, 16 Nov. Cons. 92½; 3 pc. Mexiko 28; 4½ pc. Peru —; 3 pc. id. —; 4½ pc. doll. bonds — 2 pc. Nieuwe Gren. —; id. uitgestelde —; 3 pc. Venezuela 23⅞, 1 pc. id. —, 3 pc. Port. —; 3 pc. Spanje 51⅝; 2 pc. id. 42¼, Cert. Coup. 7; Amortisable —; 4½ pc. Russen —; 5 pc. id. —; 2½ pc. Holland —; 4 pc. id. —; Illinois Shares —; id. C. B. 7 pc. Oblig. —; 5 pc. Sardinië —; Ecuador —, 5 pc. Grieken —.

WEENEN, 16 Nov. 5 pc. Metaliek 67.30; Dito Nationale 80.90; Bank-Aktiën 751; Noord-Baan-akt. 205; Credit Anstalt 182; Oost.-Fr. Spoorweg 279; Nieuwe Lombard. 240.

BERLIJN, 16 Nov. 5 pc. Metaliek 48⅜, Dito Nationale 58½, Stiegl. 5de serie 86⅜; Dito 6de id. 99; 5 pc. Eng. Russen 99½, 3 pc. Nieuwe dito 60; 4½ pc. Pruissen 102¾.

HAMBURG, 16 Nov. 3 pc. Rusland 57¼, 3 pc. Spanje 45, 2 pc. id. 40, Vereinsb. 101½, Noord-Duits. bank 89⅝.

FRANKFORT, 16 Nov. 5 pc. Metalliek 47, Nation. 56⅞, 3 pc. Spanje 47, 2 pc. id. 41¾.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 18 Nov.

Tarwe in een doen: 129 ℔ b. Poolsche ƒ 390; 127 ℔ Pommer ƒ 375.

Van Rogge verkocht: 121 ℔ Pruiss. ƒ 240, 120 ℔ Petersb. ƒ 240.

ROTTERDAM, 16 Nov. Rogge: 144/2 ℔ Koersche bij partij ƒ 252; 150/2 ℔ Petersb. ƒ 265. — Hennepzaad: Puik nieuw Inlandsch ƒ 278, 280.

SCHIEDAM, 15 Nov. Moutwijn ƒ 12 75; Jenever ƒ 18.25; Amst. Proef ƒ 19.50 per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling ƒ 1.60 per ketel.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 November.

ONDERTROUWD (14 Nov.): J. M. Keller met M. E. Ascherman.
OVERLEDEN (12 Nov.): J. C. Scheper, 70 j. — (13 Nov.): J. Bouhuys, wed. C. W. Reinold, 77 j.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Nov. Lewis, Lark, Sunderland.
HELVOET, 17 Nov. Mulder, Robertus Hendricus, Batavia.
BRIELLE, 17 Nov. Lee, (st.), Londen.
BROUWERSHAVEN, 17 Nov. Van den Dries, Willem de Zwijger, Rott. n. Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 17 Nov. Lion, (st), Londen.
HELVOET, 17 Nov. Feijenoord (st.), Londen.
BRIELLE, 16 Nov. Cologne, (st.), Londen.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 November, in lading naar:

Maintz. C. Becker, Maintz N° 1.
Mannheim. J. M. Kimpel, Harmonie.
Keulen. J. Linz, Cölln N°. 6.
Maastricht, Luik en Aken. B. Lametre, de Stad Maastricht.
Urdingen. J. van der Pluim, Vrouw Johanna.
Frankfort en Bieberich. W. C. Heep, Frankfort N° 18.

AMSTERDAM, 15 November, vertrokken naar:

Dusseldorp en Duisburg. E. van Stuivenberg, Niederrhein N° 5.
Urdingen. J. de Man, Elise.
Frankfort en Bieberich. J. Brubach, Frankfort N° 8.
[illegible] G. van IJwaarden, Amsterdam.
[illegible] A. Holthaus, Cöln N° 13.
[illegible] 13 Nov. 1 el 3 p. 6 duim.
[illegible] 8 » 9 »

Advertentiën.

Vijftigjarige Echtvereeniging
VAN
H. J. VAN BORN
EN
A. W. WOLTERS.

ZWOLLE, den 18 November 1861. (5012)

(5013) Den 15 November 1861 overleed op den Huize *Hessum* bij Dalfsen, in den ouderdom van ruim 74 jaren, voorzien van de laatste H. H. Sacramenten, tot innige droefheid zijner kinderen, de Wel-Edele Zeer Geleerde Heer FRANCISCUS JUSTUS VAN DER KETTEN, Medicinae Doctor. (5013)

Eene Jufvrouw van de R. C. Godsdienst, oud 22 jaren, examen afgelegd hebbende als Hulp-Onderwijzeres en in de Fransche Taal, zag zich gaarne geplaatst als **Secondante**. Reflecterenden gelieven zich *franco* te adresseren onder letter M. J. aan den Boekhandelaar H. HORSTINK te Deventer. (5011)

BOEK- EN PLAATWERKEN.

De Boekhandelaar MOONE te Delft, zal van tijd tot tijd uitgeven:

Bulletins van bij hem voorhanden **oude** en **nieuwe Boek- en Plaatwerken.**

Die ze *gratis* wenschen te ontvangen, gelieve bij hem daarvoor *franco* aanvrage te doen. (5016)

DE PILLEN EN ZALF VAN HOLLOWAY. *Gebruikt uw oordeel.* Het groote vermogen der geneesmiddelen van Holloway is gedurende de laatste vijf-en-twintig jaren erkend geworden. Men heeft bevonden, dat zij geschikt zijn om de vaste en vloeibare deelen, waaruit het ligchaam is zamengesteld, te zuiveren; om den aard der funktiën behoorende tot ieder ligchaams orgaan te regelen; om de spijsvertering te bevorderen en om het zenuw-gestel te versterken. Zij zijn zamengesteld uit den fijnsten balsem zonder inmenging van eenige minerale of giftige zelfstandigheid, bij gevolg kan het gebruik van Holloway's geneesmiddelen, hoewel zij wonderbaarlijk op de onderdrukking der kwalen werken, nimmer nadeelig werken, zelfs niet op het zwakste gestel.

Geen ordelijk huishouden moet verstoken blijven van dit kostelijke huismiddel, vooral in de jaargetijden, waarin het bloed hoofdzakelijk zuivering noodig heeft.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ 0.80, ƒ 1,85, ƒ 3.00, ƒ 6.75, ƒ 13.50, ƒ 20.50.

Potjes Zalf à ƒ 0.80, ƒ 1.85, ƒ 3.00, ƒ 7.05, ƒ 13.85, ƒ 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N° 251 en Nieuwendijk, L N° 73, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Friesland* en bij STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244 *Holloway's-Etablishment.* (4804)

(9998) Bij G. B. VAN GOOR te *Gouda*, komt van de pers de 5de Aflev. van

den 3den DRUK van:

J. GIRARDIN,

SCHEIKUNDE

voor den BESCHAAFDEN STAND en het FABRIEKWEZEN;

uit het Fransch vertaald naar de 4e geheel omgewerkte uitgave door J. B. PEETERS, *Apotheker te Gouda.* — **Opgehelderd door een groot aantal fraaije Houtsneë-Figuren. Het geheel zal in 2 deelen kompleet zijn. Prijs per aflev. van 96 pagina's ƒ 1.—**

In dezen 3den druk van GIRARDIN'S *Scheikunde* zijn niet alleen de jongste vindingen en vorderingen op het gebied van die wetenschap en van 't fabriekwezen opgenomen, en tal van onderwerpen in helderder licht gesteld en met nieuwe afbeeldingen verrijkt, maar 't geheel heeft in eene meer methodische schikking der behandelde zaken groote wijziging ondergaan, zoodat er als het ware *een nieuw werk* uit geboren is. Zoo handhaaft het zijn reeds vroeger verworven *Europeschen* roem, en 't zou overbodig zijn het verder aan 't Publiek in 't algemeen, ja ook aan de bezitters van de vorige uitgaven aan te bevelen.

(5014) Bij den Boekhandelaar J. BEERENDONK te Amsterdam, is van de pers gekomen:

Novene ter eere van de **Onbevlekte Ontvangenis** der **A. H. Maagd Maria,** naar het Fransch van P. DENIS, S. J., vermeerderd met eenige gezangen van A. FRENTROP, S. J. Prijs . . . 25 Cts.

Bij getallen tot minderen prijs.

Men leze hierover de gunstige beoordeeling in de Kerkelijke Courant van 5 October ll.

De Boekhandelaar R. T. DAAMEN te Terborgh, heeft verzonden:

KARDINAAL en VORSTBISSCHOP

MELCHIOR VON DIEPENBROCK.

Een beeld zijns levens,

door zijn opvolger op den Bisschoppelijken zetel HENDRIK Dr FORSTER. Naar de tweede uitgave uit het Hoogduitsch. Groot XII en 260 pag. in 16° prijs ƒ 1.25. — Dit lieve Boekje, dat iedereen, die het leest, bevallen zal, is *alom* verkrijgbaar. (4956)

Bij den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSEN verschijnt binnen kort

DE

VOLKS-ALMANAK

VOOR

NEDERL. KATHOLIEKEN,

in het jaar O. H.

1862,

VERZAMELD DOOR

JOS. ALB. [illegible],

[illegible]

Inhoud: Kalender, door J. J. VAN DER HORST, Pr. Geslachtlijst van O. H. J. C. door Jhr W. DE RIVECOURT, Een Stedehouder Gods, door J. DE BUSCO, De Pausen en de laatste Hohenstaufen (II), door Dr W. J. F. NUYENS, De schoone Armoede van St Franciscus, door VICTOR HUYS, Pr., Eene Potverteering, door Dr BATAVIUS, Pieter Pypers, in gezelschap van sommige zijner tijdgenooten (*met portret*), door PAUWELS FORRESTIER, Uit het Dagboek van Gaëta (*met portret*), door [illegible] en TH. BEGUIN; voorts, bijdragen in dichtmaat van Mej. GERTRUDIS C., Mev. COURTMANS, geb. BERCHMANS, Mev. GOTTIER, geb. DE SMET, Mej. C. M., en van P. J. KORTS, Pr., H. J. H. PIETERS, EMILE SEIPGENS, ANT. L. DE ROP, WILLEM VAN DEN BERGH, TH. BEGUIN, REINOUD, E. W., S. VAN WAEFEM, FRANS DE CORT, J. A. ALB. TH. en wijlen J. A. SUSANNA.

H. H. Boekhandelaren, die denzelven voor rekening of in kommissie verlangen, gelieven het getal op te geven.

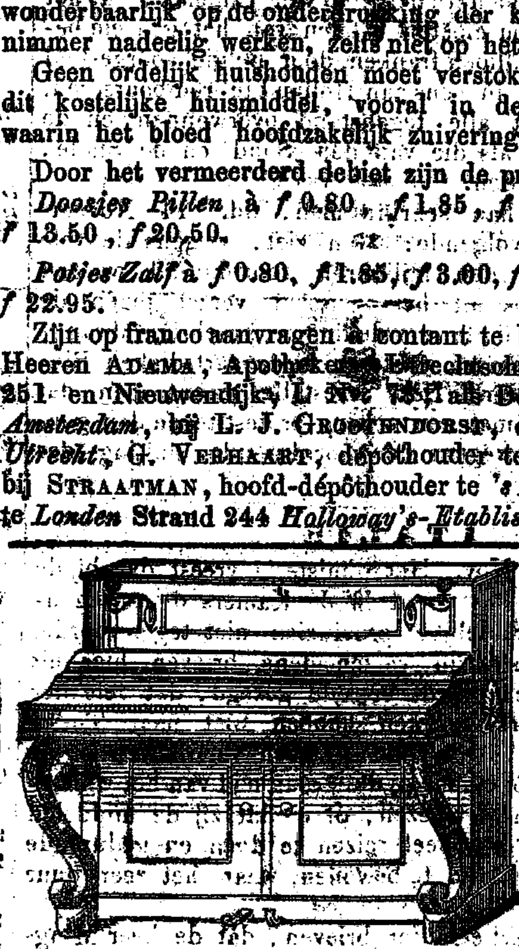

Groote keur van PIANO'S,

GEWAARBORGD,

TOT ZEER LAGE PRIJZEN.

COMPTOIR GÉNÉRAL DU COMMERCE ET DE L'INDUSTRIE,

Particulier Entrepôt van Goederen voor Nederland,

AMSTERDAM, Brouwersgracht, T T 123, over de Keizersgracht.

(5015)

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.